

Załącznik nr 1. Jak rozmawiać z dzieckiem pokrzywdzonym przestępstwem – wskazówki dla kadry wypoczynku.

Jeżeli podczas wypoczynku dojdzie do sytuacji interwencji w celu ratowania zdrowia lub życia dziecka, albo do sytuacji, w której samo dziecko ujawnia krzywdzenie - **należy przede wszystkim zadbać o bezpieczeństwo dziecka**. Do czasu przyjazdu policji lub innych służb interwencyjnych dziecko powinno przebywać pod opieką kadry. Taka sytuacja może powodować silny stres u dziecka i prowadzić do różnych reakcji, takich jak:

- pobudzenie i panika,
- zachowania ucieczkowe mające na celu odwrócenie uwagi od trudnej sytuacji: bagatelizowanie sytuacji, śmiech, inne zachowania, które wydają się być nieadekwatne,
- agresja, autoagresja, zachowania regresywne (bujanie się, zaciskanie rąk),
- wrażenie dezorientowania lub zagubienia,
- wrażenie wycofania, bycie cichym, niewielki ruch lub jego brak,

Każdy kontakt z dzieckiem pokrzywdzonym wymaga delikatności oraz empatii.

Dziecko, które doznało wiele złego ze strony dorosłych jest bardzo nieufne. Przez długi czas mogło doświadczać poczucia silnego zagrożenia życia, może odczuwać, że nie kontroluje własnego losu, jest bezradne i przestraszone.

Dziecko **doświadczone wykorzystaniem seksualnym** często jest przekonane, że inne osoby dorosłe nie uwierzą w jego relację i boi się, że zostanie obwinione i uznane za „złą” osobę. Dodatkowo, dziecko czuje się w pewnym stopniu odpowiedzialne za fakt bycia wykorzystanym, co powoduje w nim ogromne poczucie winy.

W wyniku manipulacji ze strony sprawcy dziecko postrzega go jako osobę mającą wyjątkowy wpływ, przed którym nikt nie może dziecka ochronić.

Zdarza się, że sprawcy grożą dziecku, że jeżeli będzie przeciwko nim zeznawać, jemu lub bliskim mu osobom może stać się „coś złego”. Sprawcy często wikłają dziecko w zмовę milczenia. Używają argumentów wpędzających dziecko w poczucie winy, wmawiając, że jest ono współodpowiedzialne za to co się stało albo przekonują, że jeśli ujawni przestępstwo, to nikt mu nie uwierzy a sprawca uniknie kary.

OGÓLNE ZASADY NAWIĄZYWANIA KONTAKTU Z DZIECKIEM MŁODSZYM:

- Zniż się do poziomu dziecka, czyli postaraj się być na wysokości wzroku dziecka (usiądź naprzeciwko/schyl się, itp.).
- Zwracaj się do dziecka po imieniu, jeśli to możliwe.
- Mów powoli, spokojnym głosem, wyraźnie.
- Posługuj się prostym językiem.
- Utrzymuj kontakt wzrokowy.
- Obserwuj, czy jesteś przez dziecko rozumiany.
- W pytaniach wykorzystuj określenia używane przez dziecko.

ZASADY PROWADZENIA ROZMOWY Z DZIECKIEM POKRZYWDZONYM:

- Podchodząc do dziecka najpierw się przedstaw.
- Zaakceptuj i uznaj jego reakcje i uczucia. Bądź uważny na pozawerbalne przejawy uczuć dziecka - zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie, smutek, poczucie winy.
- Reaguj na te uczucia pomagając dziecku poradzić sobie z nimi: „widzę, że jesteś skrępowana, to naturalne w takiej sytuacji”; „ludzie zazwyczaj wstydzą się, kiedy mówią o takich przeżyciach”, „nie musisz powstrzymywać płaczu, płacz pomaga”.
- Poinformuj dziecko o tym, co się będzie dalej działo. Nie zmyślaj, nie podawaj fałszywych informacji, nie dawaj gwarancji bez pokrycia.
- Zaproponuj wsparcie: „Czy jest coś, w czym mogę spróbować Ci pomóc?”
- Zapytaj czy chce się skontaktować z kimś bliskim.
- Zaakceptuj odmowę.
- Zapewnij dyskrecję, jednak poinformuj, że w sytuacji popełnienia przestępstwa mogą zaistnieć okoliczności, w który Twoim obowiązkiem będzie ujawnienie informacji odpowiednim organom.
- Okaż dziecku zainteresowanie oraz życzliwość, poświęć mu czas.
- Więcej słuchaj, mniej mów- ważne jest aby dać czas dziecku na wypowiedzenie się. Nie bój się ciszy, wytrzymaj ją.
- Daj mu przestrzeń do mówienia o tym, o czym chce mówić.
- Nie wypytuj o szczegóły. Zadając pytanie zastanów się czemu je zdajesz, czy to pytanie ma zaspokoić Twoją ciekawość czy ma służyć pogłębieniu kontaktu, uzyskaniu ważnej informacji potrzebnej do udzielenia pomocy.
- Daj dziecku odczuć, że wierzysz w to, co mówi.
- Zapewnij dziecko, że nie jest odpowiedzialne za to, co mu się przydarzyło.
- Nie oceniaj. Nie zadawaj pytań, w których zawarta jest ocena: np. „dlaczego nie wezwałeś pomocy/nie uciekłeś?”, „dlaczego mu/jej uwierzyłeś”, „czemu się na to zgodziłeś/eś, skoro wiedziałeś...? itp. Z reguły wzbudza to poczucie winy u dziecka, a także wprawia je w zakłopotanie, ponieważ często nie rozumie ono przyczyn zachowań własnych i innych osób.

Poza tym nie znasz sytuacji i doświadczeń dziecka, które mogły wpłynąć na jego zachowania.

- Nie przytulaj dziecka, nie dotykaj go, chyba , że o to prosi - kontakt fizyczny może być przez dziecko różnie odebrany, często dzieci nie chcą być dotykane. Dotyk może się źle kojarzyć, budzić traumatyczne wspomnienia, zwłaszcza w kontekście wcześniejszego wykorzystania.

WSPARCIE DZIECKA W TRUDNEJ SYTUACJI

(PRZEMOC RÓWIEŚNICZA, PRZEMOC DOROSŁYCH, INNE TRUDNE DOŚWIADCZENIA)

• WYSŁUCHAJ

Daj dziecku przestrzeń na jego emocje i uczucia, opowiedzenie o danej sytuacji z jego perspektywy. Słuchaj z cierpliwością. Nie przerywaj, nie wypytuj, jeśli o czymś nie chce powiedzieć. Jeśli chcesz poznać jakies istotne dla sprawy informacje, wyjaśnij dlaczego zadajesz takie pytania i czemu mają służyć.

• ZROZUM

Nie oceniaj, nie porównuj, nie zawstydzaj, nie szantażuj. Po prostu przyjmij do wiadomości emocje i punkt widzenia danej sytuacji przez dziecko. Wyraź zrozumienie dla jego uczuć: „rozumiem, że się zdenerwowałeś/aś”; „masz prawo być smutny/a”, „rozumiem, że tak się czujesz w tej sytuacji”.

• NIE PODWAŻAJ

Nigdy nie podważaj prawdziwości słów dziecka, w ten sposób możesz sprawić, że poczuje się nieważne i nie będzie już chciało kontynuować rozmowy ani z tobą ani z innymi dorosłymi w przyszłości. Jeśli dziecko mówi nieprawdę, to ujawni się to w dalszym procesie rozmowy. Jeśli byłeś świadkiem zdarzenia i wiesz, że fakty są inne, powiedz dziecku, jaki Ty miałeś odbiór tej sytuacji i jak ją interpretujesz. Porozmawiaj o różnicach w ocenie sytuacji i staraj się znaleźć konsensus.

• POROZMAWIAJ

Mów do dziecka spokojnym tonem, okazuj mu zrozumienie. Nigdy nie obiecuj tego, czego nie możesz spełnić lub nie zależy od Ciebie. Jeśli nie jesteś czegoś pewien, przyznaj, że nie masz wiedzy na dany temat. Zawsze bądź szczerzy i uprzedź dziecko, o tym co możesz zrobić a czego nie zrobisz. Staraj się informować dziecko o tym, co dalej może się wydarzyć, zwłaszcza kiedy sytuacja będzie wymagała kolejnych działań i procedur.

• POUFNOŚĆ I SZACUNEK

Rozmawiając z dzieckiem wybierz odpowiednie miejsce i czas, tak aby nikt Wam nie przerywał ani nie przeszkadzał. Zadbaj o intymność i poufność rozmowy. Wybierz taką przestrzeń, w której Wasza rozmowa nie będzie słyszana przez innych. Pamiętaj o zasadach bezpiecznych relacji pomiędzy dorosłym a dzieckiem – staraj się nie zostawać z dzieckiem sam, a jeśli to konieczne poinformuj innego dorosłego o tym, gdzie i z kim będziesz rozmawiał oraz o tym jak długo to potrwa.

Jeśli dziecko jest sprawcą przemocy, pamiętaj aby również z nim porozmawiać i spróbować odnaleźć odpowiedź dlaczego tak się zachowało. Być może samo jest krzywdzone i w taki sposób wyraża swoje silne emocje. Nie możesz zgadzać się ani tolerować przemocy, więc wyciągnięcie konsekwencji za złe zachowanie (przemoc) jest konieczne. Jednak dzięki rozmowie z dzieckiem krzywdzącym możesz dowiedzieć się, że ono również potrzebuje pomocy.

Załącznik nr 2. Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania.

Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania

.....
miejsce i data

Ja, nr PESEL oświadczam, że zapoznałam/-em się ze Standardami Ochrony Małoletnich (w tym zasadami bezpiecznych relacji personel - dziecko) obowiązującymi w Szkole Zdrowia dr Ewa Wyszowska i zobowiązuję się ich przestrzegania.

.....
podpis

Załącznik 3: Wzór oświadczenia w zakresie stosowania standardów Ochrony Małoletnich, dla firm zewnętrznych (podwykonawcy), zatrudnianych przez Organizatora.

.....
miejsce i data

Dane przedsiębiorcy (Nazwa, adres, nr NIP)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że*:

Pracownicy i współpracownicy, którzy są zatrudnieni w
(nazwa firmy) do wykonywania pracy z dziećmi, zostali zweryfikowani pod względem niekaralności w Rejestrze Sprawców Przestępstw Seksualnych oraz dostarczyli wymagane zaświadczenie z KRK w Polsce i z innych państw (o ile dotyczy).
Na wniosek Organizatora wypoczynku (nazwa firmy) zgadzam się udostępnić do wglądu ww. dokumenty.

Pracownicy i współpracownicy (nazwa firmy), którzy będą wykonywali pracę podczas wypoczynku zapoznali się i będą się stosować do Standardów Ochrony Małoletnich, obowiązujących u Organizatora wypoczynku.

* należy zaznaczyć punkty, które dotyczą zakresu współpracy

.....
Czytelny podpis

(osoba uprawniona do reprezentacji firmy)

Załącznik nr 4. Oświadczenie o krajach zamieszkania.

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA

Oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat zamieszkałem/am w następujących państwach, innych niż Rzeczypospolita Polska i/lub państwo obywatelstwa:

1.

2.

Oraz jednocześnie przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi/ informację z rejestrów karnych.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

Podpis

Miejsce....., data.....

Załącznik nr 5. Oświadczenie o niekaralności.

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

.....
miejsce i data

Ja,..... nr PESEL
...../ nr paszportu oświadczam, że w
państwie nie jest prowadzony rejestr karny/ nie wydaje się
informacji z rejestru karnego.

Oświadczam, że nie byłem/em prawomocnie skazana/y w państwie za czyny
zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu
karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia,
w którym stwierdzono, iż dopuściłam/em się takich czynów zabronionych, oraz że nie nałożono na mnie obowiązku
wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub
określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem,
edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub
realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Podpis

Załącznik nr 6. Karta interwencji.

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko dziecka

.....

2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)

.....

.....

.....

.....

.....

..... 3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

.....

..... 4. Opis podjętych działań Działania, osoba, data:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... 5. Spotkania, rozmowy telefoniczne itp. z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka Opis, data:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)

- zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
- wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny
- inny rodzaj interwencji, jaki?

.....
.....
.....
.....
.....

7. Dane dotyczące interwencji

Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję, data interwencji

.....
.....
.....
.....

8. Wyniki interwencji

.....
.....
.....
.....

Załącznik nr 7. Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny.

Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny

Miejsce, dnia r.

Sąd Rejonowy w

Wydział Rodzinny i Nieletnich

L.Dz.....

Wnioskodawca:

Imię i nazwisko lub nazwa instytucji

reprezentowana przez:

adres do korespondencji:

Uczestnicy postępowania:

(imiona i nazwiska rodziców/opiekunów małoletniego)

ul.

(adres zamieszkania)

dane małoletniego.....
(imię i nazwisko dziecka, data urodzenia)

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego
(imię i nazwisko dziecka, data urodzenia) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

Opis sytuacji zagrożenia dobra dziecka

Mając powyższe fakty na uwadze, można przypuszczać, że dobro małoletniej/małoletniego
jest zagrożone, a rodzice nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej. Dlatego wniosek o wgląd w sytuację rodzinną
małoletniej/ego i ewentualne wsparcie rodziców jest uzasadniony.

Wszelką korespondencję w sprawie proszę przysyłać na adres korespondencyjny, z powołaniem się na numer i liczbę dziennika
pisma.

.....
podpis pracownika

.....
podpis osoby odpowiedzialnej za podejmowanie interwencji

2. Ew. inne dokumenty 3.

Odpis pisma

Wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, niezameldowania.

Należy zawsze podać imię i nazwisko dziecka i adres jego pobytu. Tylko w takim wypadku sąd może skutecznie pomóc, m.in.
poprzez wysłanie do rodziny kuratora na wywiad.

Załącznik nr 8. Wzór zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Miejsce, dnia r.

Prokuratura Rejonowa

w.....¹ L. Dz.

Zawiadamiający:

Imię i nazwisko lub nazwa instytucji

reprezentowana przez:

adres do korespondencji:

¹Zawiadomienie należy złożyć do prokuratury rejonowej właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa. ²Opis
sytuacji, która miała miejsce. Należy uzupełnić zgodnie z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np.: kiedy i gdzie miało
miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim).

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Niniejszym składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wobec
małoletniego (imię i nazwisko, data urodzenia) przez
..... (imię i nazwisko domniemanego sprawcy).

Uzasadnienie

W trakcie wykonywania przez (imię i nazwisko pracownika) czynności służbowych
(informacja o charakterze czynności, np. aktywności w trakcie wypoczynku) (imię i
nazwisko dziecka), dziecko ujawniło².

Dalszy opis podejrzenia popełnienia przestępstwa

.....
.....
.....

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniego wnoszę o wszczęcie postępowania w tej
sprawie.

Wszelką korespondencję w sprawie proszę przysyłać na adres korespondencyjny, z powołaniem się na numer i liczbę dziennika
pisma.

.....
podpis pracownika

Załącznik nr 9. Monitoring Standardów – ankieta dla personelu.

Oceń (w skali od 1 do 10) swoją znajomość Standardów Ochrony Małoletnich (SOM) (1 - niska, 10 - wysoka)	Dane kontaktowe (email/telefon/miejsce pobytu)
Jak oceniasz (w skali od 1 do 10) poziom znajomości Standardów Ochrony Małoletnich wśród kadry? (1 - niski, 10 - wysoki).	
Oceń (w skali od 1 do 10) swoją umiejętność rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci (1 - niska, 10 - wysoka).	
Jak oceniasz (w skali od 1 do 10) umiejętność rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci u innych członków kadry? (1 - niskie, 10 - wysokie)	
Oceń (w skali od 1 do 10) swoją znajomość procedur reagowania na symptomy krzywdzenia dzieci (1 - niska, 10 - wysoka)	

<p>Jak oceniasz (w skali od 1 do 10) znajomość wśród kadry procedur reagowania na symptomy krzywdzenia dzieci (1 - niska, 10 - wysoka)</p>	
<p>Czy w Twojej ocenie konieczne jest podniesienie znajomości obowiązujących SOM wśród kadry? Jeśli tak, zaznacz w jakim obszarze.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy personelem a dziećmi 2. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi 3. zasad i procedur reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka 4. zasad ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych 5. zasad dostępu dzieci do Internetu i bezpieczeństwa online
<p>Czy w Twojej ocenie konieczne jest podniesienie znajomości obowiązujących SOM wśród dzieci? Jeśli tak, zaznacz w jakim obszarze.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy personelem a dziećmi 2. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi 3. zasad i procedur reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka 4. zasad ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych 5. zasad dostępu dzieci do Internetu i bezpieczeństwa online
<p>Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie podczas wypoczynku, w trakcie jego przygotowywania i po jego zakończeniu, SOM? Jeśli tak - jakie zasady zostały naruszone (odpowiedz opisowo)</p>	
<p>Czy zostały wówczas podjęte przez Ciebie jakieś działania? Jeśli tak - jakie, jeśli nie - dlaczego? (odpowiedz opisowo)</p>	
<p>Co w Twojej ocenie szczególnie się sprawdza w SOM? Które zasady są trudne do realizacji? Zaproponuj zmiany i szkolenia.</p>	